

Miestny národný výbor v Hronskom Beňadiku

Opis na úrovni archívneho fondu

kód	názov kódu v AJ	obsah	Názov kódu v SJ
3.1.1.	Reference code	SK_1522_2250	Referenčný kód
3.1.2.	Title	Miestny národný výbor v Hronskom Beňadiku	Názov jednotky opisu
3.1.3.	Date(s)	1945 - 1990	Časový rozsah
3.1.4.	Level of description	archívny fond	Úroveň opisu
3.1.5.	Extent and medium of the unit o description (quantity, bulk, or size)	5,97 bm (491kusov pomocných a úradných kníh, 33 ks registratúrnych pomôcok a 32 škatúl spisov)	Rozsah a nosič jednotky opisu (množstvo, rozsah alebo veľkosť)
3.2.1.	Name of creator(s)	Miestny národný výbor v Hronskom Beňadiku	Názov pôvodcu
3.2.2.	Administrative history	<p>Národné výbory (ďalej len „NV“) ako ľudové orgány štátnej moci a správy vznikli v rámci národnooslobodzovacích bojov počas II. svetovej vojny. Aj začiatky činnosti Revolučného národného výboru v Hronskom Beňadiku spadajú do obdobia Slovenského národného povstania, kde zohral dôležité poslanie pri poskytovaní materiálnej pomoci, ako aj počas oslobodzovania obce vo februári 1945.</p> <p>Nariadením Predsedníctva Slovenskej národnej rady č. 26/1945 zo dňa 7. apríla 1945 sa zrušili dovtedajšie orgány verejnej správy a ich kompetencie prešli na NV. Zriadené boli Obvodné úrady miestneho národného výboru, ktoré boli výkonným orgánom pre viaceré obce. V priebehu mesiaca marec – apríl 1945 bol vytvorený aj Obvodný úrad MNV so sídlom vo Svätom Beňadiku s pôsobnosťou pre obce Orovnica, Psiare a Svätý Beňadik (dnes Hronský Beňadik).</p>	Dejiny správy pôvodcu

		<p>Obce územného obvodu OÚ MNV vo Svätom Beňadiku patrili medzi obce okresu Nová Baňa. Obvodný úrad MNV so sídlom vo Svätom Beňadiku prevzal výkon štátnej a verejnej správy. Svoju pôsobnosť vykonával na základe dočasného organizačného poriadku pre MNV, ktorý vydal poverenik pre vnútorné veci 15. novembra 1945 pod číslom 6633/2-II/1.</p> <p>Na prvom zasadnutí pléna MNV dňa 30. septembra 1945 bol za predsedu zvolený Martin Tencer. Predmetom zasadnutia bol tiež návrh na zmenu úradného názvu obce Svätý Benedik na Svätý Beňadik. 1. decembra 1945 sa stal predsedom MNV Viktor Meleg. Vo februári 1948 postavenie a fungovanie MNV prevzala Dočasná miestna správna komisia s predsedom Vincentom Havranom. Sídlo a jeho územná pôsobnosť zostali nezmenené a to počas celého obdobia existencie. V roku 1950 vládny nariadením č. 14/1950 Zb. zanikli obvodné úrady MNV a vznikli MNV v každej obci. OÚ MNV vo Svätom Beňadiku ukončil svoju činnosť 18. septembra 1950, keď sa na spoločnom zasadnutí rady MNV vo Svätom Beňadiku, Orovnici a Psiaroch rozhodlo o jeho likvidácii. Majetok bol rozdelený medzi jednotlivé MNV, ktoré prevzali celú jeho agendu.</p> <p>Na čelo MNV vo Svätom Beňadiku bol zvolený predseda Jozef Kukla s podpredsedom Vincentom Havranom a s ďalšími členmi: Jozefom Šovčíkom, Karolom Bandzim, Jozefom Vukovičom, Michalom Juskom, Jánom Hegom, Jozefom Drevom, Štefanom Vajdom, Jozefom Srnkom, Štefanom Miksaiom, Michalom Zelieskom, Ernestom Bickom, Františkom Kopčanom, Jánom Juskom, Ladislavom Lendóciom, Imrichom Tompanom a Máriou Havranovou, ktorí tvorili radu MNV. Boli volení plénom MNV. Formálne bol MNV podriadený okresnému národnému výboru. V roku 1954 pred voľbami do NV boli prijaté právne normy, ktoré usmerňovali ich činnosť, a to zákon č. 12/1954 Zb. a zákon č. 13/1954 Zb. o NV, ako aj zákon č. 14/1954 Zb. o voľbách do NV, kde sa upravovala hlavne pracovná náplň pléna a rady NV. Na prvom zasadnutí MNV vo Svätom Beňadiku dňa 25. mája 1954 bol za predsedu MNV zvolený Filip Kukla, tajomníkom sa stal Ján Bíbel, ktorého ale zo zdravotných dôvodov už 2. júna 1954 nahradil František Ďurovič. Pri MNV boli vytvorené tri stále komisie: poľnohospodárska, rozpočtová a zdravotná a bolo zvolených 12 členov MNV.</p> <p>Právomoc národných výborov sa i ďalej rozširovala na základe ďalších vládnych nariadení č. 23/1954 Zb. o organizácii výkonných orgánov NV a zákona č. 10/1957 Zb. o národných výboroch. Prijaté zákony interpretovali funkciu a zámer práce národných výborov tak, aby riadili a organizovali hospodársku a kultúrnu činnosť NV. K prestavbe celého systému národných výborov došlo i prijatím zákona č. 36/1960 Zb. o územnej organizácii štátu zo dňa 25. mája 1960. V roku 1960 konkrétne 26. apríla sa uzákonila zmena dovtedajšieho názvu obce Svätý Beňadik na Hronský Beňadik. Do platnosti vstúpili zákon č. 65/1960 Zb. o národných výboroch a vládne nariadenie č. 71/1960 Zb. o rozšírení právomoci a zodpovednosti národných výborov</p>	
--	--	-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	--

		<p>a o usporiadaní a činnosti ich orgánov. Kompetenciu a štruktúru NV riešil až zákon č. 69/1967 Zb. z 29. júna 1967, ktorý bol niekoľkokrát novelizovaný. V zmysle koncepcie vytvárania strediskových obcí bol Hronský Beňadik v 60. rokoch 20. storočia zaradený medzi strediskové obce v rámci okresu Žiar nad Hronom. Obec patrila k jednej z najväčších obcí v rámci okresu s výhodnými komunikačnými a železničnými spojeniami. MNV plnil úlohy štátnej moci a správy v podmienkach strediskovej obce až do ukončenia svojej činnosti koncom roka 1990. Z tohto dôvodu sa zmenila čiastočne aj štruktúra úradu.</p> <p>Kým v 50. – 60. rokoch 20. storočia úlohy MNV v Hronskom Beňadiku zaistoval predseda zväčša s neplatenými alebo úväzkovými funkcionármi MNV. Tak v priebehu 70. rokoch 20. storočia pripadli pre obec viaceré nové povinnosti, ktoré sa odrazili v zmene štruktúry MNV. Prácu MNV zabezpečovali stáli funkcionári MNV, ako predseda, tajomník a referenti pre jednotlivé úseky činnosti. MNV vykonával svoju pôsobnosť prostredníctvom pléna, rady a komisií. Plénum MNV zasadalo raz za dva mesiace. Zasadnutia pléna viedol predseda MNV. Do pôsobnosti pléna prináležalo riešenie otázok, volebných programov, hospodárskych úloh i záležitostí ohľadom územného rozvoja a budovanie infraštruktúry obce. Kompetenciou pléna bolo i ustanovenie a zrušenie komisií, spracovanie rokovacieho poriadku, jeho aktualizácia alebo zriaďovanie a ukončenie činností podriadených inštitúcií (drobnej prevádzkarne a miestnej osvetovej besedy). Rada MNV mala 9 členov a zasadala každý mesiac. Zasadnutia viedol predseda MNV a poslanci zvolení plénom. Rada pripravovala návrhy pre plénum a vykonávala uznesenia, ale zároveň rozhodovala aj o záležitostiach, ktoré neriešilo plénum alebo predseda MNV. Pomocnými poradnými orgánmi MNV boli komisie: ochrany verejného poriadku, finančná, poľnohospodárska, sociálneho zabezpečenia, stavebná, ale aj komisia pre riešenie cigánskych otázok, pre mládež a telesnú výchovu, občianskeho výboru, verejného hovoru s ľuďom a výboru žien. Posledným predsedom MNV v Hronskom Beňadiku bol Stanislav Lopúch.</p> <p>Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení zrušil národné výbory všetkých stupňov a obnovil samosprávne inštitúcie. Vznikli mestské a obecné úrady s právomocou od 1. januára 1991.</p>	
3.2.3.	Archival history	<p>Pôvodca archívneho fondu MNV v Hronskom Beňadiku zabezpečoval správu registratúry (pôvodne spisovú službu) a s ňou spojené jednotlivé úkony, v zmysle platných smerníc pre manipuláciu spisov v NV. Pri sledovaní vývoja fondu je možné konštatovať, že MNV v Hronskom Beňadiku v podmienkach svojej činnosti realizoval chronologicko-numerický manipulačný a úložný systém. Správu registratúry na MNV v Hronskom Beňadiku zabezpečovala administratívna zamestnankyňa, ktorá túto prácu robila kumulovane s inými povinnosťami. Prijaté a roztriedené záznamy evidovala do základnej evidencie - registratúrneho denníka. Vybavené písomnosti boli uložené v samostatnej miestnosti, ktorá spĺňala základné</p>	Dejiny archívneho fondu

		<p>kritéria pre úschovu písomností. V rámci normatívnych smerníc úrad uplatňoval označovanie spisov na spisovom obale už od roku 1952. Z činnosti MNV pôvodcu fondu sa zachovali v neviazanej forme zápisnice zo zasadnutí pléna 1945 - 1990, zápisnice rady 1947 - 1990 a zápisnice komisií 1960 - 1990. Spisový materiál sa uchoval z obdobia rokov 1952 - 1990 a registratúrne denníky až od roku 1955. Registratúrne denníky sú zachované za príslušný rok alebo v jednej knihe sú zviazané viaceré ročníky. Pôvodca fondu účtovný materiál vecne ani chronologicky nerozčleňoval, tento druh materiálu ukladal zvlášť bez nejakého významu. Kontrolnú činnosť za výkon správy registratúry vykonávali poverení pracovníci odboru vnútorných vecí ONV v Žiari nad Hronom. Zo správ prevedených kontrol je zrejmé, že MNV v oblasti správy registratúry neporušoval zásadné smernice, opatrenia a úpravy nadriadených orgánov pre túto oblasť.</p> <p>Písomnosti fondu z obdobia rokov 1945 - 1976 po prvýkrát v roku 1982 spracovala do formy združeného inventára zamestnankyňa archívu pani Darina Salátová. Dočasný čiastkový inventár fondu spracovala v roku 1994 pani Ľubica Handzelová, zamestnankyňa archívu. Spracovanie archívneho fondu do súčasnej podoby prebiehalo v roku 2015. Fond prešiel reinventarizáciou s kompletným roztriedením, usporiadaním, scelením a následným vyhotovením definitívnej inventárnej pomôcky. Rozsah fondu pred spracovaním bol 11,39 bm a po sprístupnení predstavuje 5,97 bm.</p>	
3.2.4.	Immediate source of acquisition or transfer	<p>Písomný materiál MNV v Hronskom Beňadiku bol do trvalej úschovy Štátneho okresného archívu v Žiari nad Hronom so sídlom v Kremnici po prvýkrát prevzatý 16. marca 1981 a zaevidovaný pod prírastkovým číslom 200. Ďalšie prírastky do fondu prevzal archív až 22. apríla 1994 a zaregistroval pod prírastkovým číslom 500 a taktiež 5. novembra 1997 pod prírastkovým číslom 530. Posledné prevzatie dokumentov fondu do trvalej úschovy Štátneho archívu v Banskej Bystrici, pobočka Kremnica sa uskutočnilo dňa 12. decembra 2008 pod prírastkovým číslom 782.</p>	Spôsoby získavania archívnych prírastkov
3.3.1.	Scope and contents	<p>Spracované archívne dokumenty fondu MNV v Hronskom Beňadiku 1945 – 1990 poskytujú základné údaje k štúdiu politických, hospodárskych, sociálnych a kultúrnych pomerov obce Hronský Beňadik. Činnosť úradu dokumentujú zachované zápisnice pléna (1945 - 1990), rady (1947 - 1990) a komisií (1959 - 1990). Podávajú prehľad o výkonných orgánoch MNV, plnení úloh päťročnic, socialistických záväzkov, finančného hospodárenia obce, personálneho obsadenia úradu, aktivitách Základnej školy v Hronskom Beňadiku i akcií „Z“. Samotný spisový materiál (1952 - 1990) približuje tiež informácie o budovaní komunikácií, inžinierskych sietí, výstavbe kultúrnych zariadení, o individuálnej bytovej výstavbe a pod. Zachované písomnosti obsahujú aj rôzne druhy podaní občanov a rozhodnutí štátnych orgánov: majetkovo-právne vzťahy, kontroly v školstve, kultúre či hygieny. Majú mnohostranné využitie tak pre potreby</p>	Obsah a rozsah archívneho fondu

		úradov, organizácií ako aj pre všeobecné potreby občanov. Výpovedným materiálom sú aj účtovné spisy a knihy, ktoré podávajú komplexný rozbor o príjmoch, výdavkoch o hospodárení obce. Činnosť MNV po oslobodení obce sa zameriavala na obnovu hospodárskeho života, organizovanie opráv vojnou poškodených alebo zničených domov či zabezpečenie volieb do MNV.	
3.3.2.	Appraisal, destruction and scheduling information	Pri spracovaní archívnych dokumentov boli zo spisového materiálu vyradené pozvánky, metodické pokyny, duplicitné záznamy a záznamy, ktoré z historického významu nemali žiadnu výpovednú hodnotu. Z účtovného materiálu boli vyradené účtovné knihy, karty účtovnej evidencie, knihy pohľadávok, súpisy dane z príjmov obyvateľstva a pod. V zmysle pokynu MV SR odboru archívov a registratúr č. SVS-204-2005/00145 boli prehodnotené a vyradené archívne dokumenty stavebnej agendy (stavebné a kolaudačné rozhodnutia pre občanov).	Vyrad'ovanie a hodnotenie
3.3.3.	Accruals	Neočakávajú sa	Možné prírastky
3.3.4.	System of arrangement	Archívny fond MNV v Hronskom Beňadiku 1945 - 1990 je usporiadaný a sprístupnený formou inventára v štruktúre: A. Samospráva 1. Správne knihy a.) Zápisnice zo zasadnutí pléna MNV b.) Zápisnice zo zasadnutí rady MNV c.) Zápisnice zo zasadnutí komisií MNV B. Výkon štátnej správy 1. Evidenčné knihy, registratúrne denníky a spisy C. Spoločenské organizácie pri MNV	Spôsob usporiadania
3.4.1.	Conditions governing acces	prístupný	Podmienky prístupu
3.4.2.	Conditions governing reproduction	Archívne dokumenty možno reprodukovať so súhlasom archívu podľa podmienok uvedených v jeho bádateľskom poriadku a v súlade s internými predpismi MV SR alebo na základe žiadosti o správnu informáciu v zmysle zákona NR SR č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.	Podmienky vyhotovovania reprodukcií

3.4.3.	Language /scripts of material	slovenský	Jazyk/písmo archívnych dokumentov
3.4.4.	Physical characteristics and technical requirements	Fyzický stav zachovaného materiálu je dobrý.	Fyzický stav a technické požiadavky
3.4.5.	Finding aids	Štátny archív v Banskej Bystrici, pobočka Kremnica. Ingrid Balalová: Miestny národný výbor v Hronskom Beňadiku 1945 – 1990. Kremnica 2011. Inventár e. č. 3026.	Vyhľadávacie pomôcky
3.5.1.	Existence and location of originals	Ministerstvo vnútra SR Štátny archív v Banskej Bystrici, pracovisko Archív Kremnica, ČSA 951/82, 967 01 Kremnica	Existencia a umiestnenie originálov
3.5.2.	Existence and location of copies	Nie je známe.	Existencia a umiestnenie kópií
3.5.3.	Related units of description	Archívne fondy pôvodcov, ktorých činnosť súvisela so správou MNV v Hronskom Beňadiku: - Okresný národný výbor v Novej Bani, 1945 - 1960, - Okresný národný výbor v Žiari nad Hronom, 1960 - 1990.	Súvisiace jednotky opisu
3.5.4.	Publikation note	Informácie nie sú známe.	Informácie o publikovaní
3.6.1.	Note		Poznámka
3.7.1.	Archivist's note	Opis vyhotovila Ingrid Balalová na základe evidenčného listu archívneho fondu a informácií obsiahnutých v archívnej pomôčke uvedenej v kapitole Vyhľadávacie pomôcky. Opis archívneho fondu posúdila PhDr. Valéria Solčániová, vedúca pracoviska Archív Kremnica,	Informácia o spracovateľovi a spracovaní

		dňa 31. októbra 2017.	
3.7.2.	Rules or conventions	<p>Opis bol vyhotovený podľa:</p> <p>1. ISAD(G) Všeobecný medzinárodný štandard pre archívny opis. Druhé vydanie. Prijaté Komisiou pre opisné štandardy. Štokholm, Švédsko, 19. – 22. septembra 1999.</p> <p>2. Metodický pokyn na tvorbu opisov archívnych súborov podľa všeobecného medzinárodného štandardu pre archívny opis ISAD(G). Ministerstvo vnútra SR, sekcia verejnej správy, odbor archívov a registratúr, Bratislava, č. SVS-OAR1-2017/002532, 20. apríl 2017.</p>	Pravidlá alebo zásady
3.7.3.	Date(s) of descriptions	6. októbra 2017	Dátum vyhotovenia opisu